

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК

МАУП

Кафедра журналістики

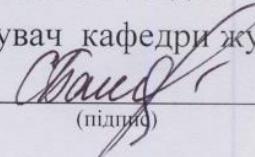
ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту психології
та соціальних наук

(підпис)
28 серпня 2024 р.

Я.М. Раєвська

Схвалено на засіданні кафедри
журналістики
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.
Завідувач кафедри журналістики

(підпис) С.С. Бойко

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНАЛІТИЧНА ЖУРНАЛІСТИКА

спеціальності: 061 «Журналістика»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня магістр
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: «Журналістика»
(шифр і назва освітньої програми)

Київ, МАУП-2024

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

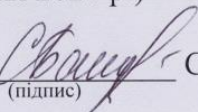
Каліна Ірина Іванівна, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту

Викладач:

Каліна Ірина Іванівна, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри журналістики (протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри

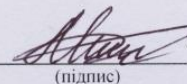

(підпис)

С.С. Бойко

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми 061
Журналістика
(назва освітньої програми)

28 серпня 2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми

(підпис)

О.Г. Штепенко

Силябус перевірено
29 серпня 2024 р.

Заступник директора

(підпис)

Т.В. Нич

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____;

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____;

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____;

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	<i>Аналітична журналістика</i>
Шифр та назва спеціальності	061 – журналістика
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти)
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 20 год. Семінарські/практичні/лабораторні заняття: 14 год. Самостійна робота: 86 год.
Терміни вивчення дисципліни	2 семестр
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-zhurnalistiki.html

2. Загальна інформація про викладача

П.І.Б. викладача	<i>Каліна Ірина Іванівна</i>
Науковий ступінь	Доктор економічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри журналістики
Дисципліни, які викладає НПП	Для магістрів: Корпоративна культура та медіа. Для бакалаврів: Теорія реклами та зв'язків з громадськістю, Медіаменеджмент, Іміджологія
Напрями наукових досліджень	Економіка, бізнес, корпоративна культура, імідж
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=NxWTlqcAAAAJ https://orcid.org/0000-0001-5662-6967
Додаткові ресурси	
<i>Контактна інформація викладача:</i>	
Email	kalinargz@gmail.com (особистий)
контактний телефон	+38-067- 682-34-84
телефон кафедри	73-98
Порфоліо викладача на сайті кафедри/ Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-zhurnalistiki/holod.html

3. Структура курсу

3.1. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна дасть здобувачам змогу отримати знання з ефективного застосовування на практиці розуміння сучасного інформаційного простору. Володіти механізмом пошуку джерел інформації – налаштованістю не стільки на повідомлення новин, як на їх аналіз, дослідження, витлумачення подій, процесів, ситуацій, що відбуваються.

Знання предмета стане для них запорукою ефективного використання на практиці можливостей традиційних аналітичних жанрів: аналітична кореспонденція, аналітичний звіт, аналітичне інтерв'ю, аналітичне опитування, рецензія, стаття, лист, огляд, огляд преси, коментар, бесіда, соціологічне резюме, анкета, моніторинг, рейтинг, журналістське розслідування, прогноз, версія, експеримент, сповідь, аналітичний прес-реліз.

Це все забезпечить розуміння студентами основного дару журналіста-аналітика: що це не просто фіксація факту, а й бачення невидимих зв'язків, що існують між явищами, уміння визначити їх причини, оцінювати їх значимість, прогнозувати розвиток.

3.2. Мета: сформувати у майбутніх фахівців фахових навичок створення текстів різних жанрів, засвоєння теоретичних знань у галузі практичної журналістики, тобто знань про специфіку різних жанрів аналітичної журналістики, їх трансформацію у різних сферах ЗМІ, використання та оформлення цих жанрів..

3.3. Завдання:

- засвоїти поняття про журналістські аналітичні методи та їх класифікацію;
- сформувати уявлення про аналіз як метод, форми аналізу;
- засвоїти характеристики найбільш уживаних у друкованих ЗМІ аналітичних жанрів: кореспонденцію, її інформаційну природу;
- коментар як оперативне реагування на актуальну подію;
- статтю та її різновиди; огляд як панорамне відтворення дійсності;
- лист, огляд листів – необхідне джерело інформації та зв'язок з громадськістю;
- огляд преси як надання можливості читачу вибору що читати і про що читати; рецензію як жанр критики;
- журналістське розслідування – синтетичний жанр аналітичної журналістики;
- рейтинг як аналіз подій і фактів у формі ранжування.

3.4. Академічна доброчесність. У своїй діяльності з реалізації державної політики у сфері якості освіти дотримуватись зазначених в «Кодексі академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Завдання:

- сформувати уявлення про роль і місце академічної доброчесності у науковій і освітній діяльності;
- ознайомити аспірантів із нормативно-правовою базою з проблем дотримання норм академічної доброчесності;
- сформувати уміння застосовувати отримані знання зі сфери академічної доброчесності у науково-дослідній роботі;
- сприяти формуванню навичок коректної роботи з джерелами інформації та адекватного покликання на них у процесі наукового дослідження;
- надати інформацію про механізми контролю за дотриманням принципів та правил академічної культури й чесності.

4. Формат курсу: очний (offline).

5. Програмні результати навчання (загальні, фахові компетентності):

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен набути такі компетентності:

Загальні компетентності

- ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 02. Здатність планувати час та управляти ним.
- ЗК 03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.
- ЗК 09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- СК 02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.
- СК 03. Здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики.
- СК 04. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері журналістики, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
- СК 05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з питань журналістики, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- СК 06. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- СК 07. Здатність забезпечувати і виконувати наукові дослідження у різних сферах журналістики.

Фахові компетентності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

- ПН 01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.
- ПН 02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.
- ПН 03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, базу даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
- ПН 04. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.
- ПН 05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіа продуктів.
- ПН 06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
- ПН 07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
- ПН 08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіа інституцій.
- ПН 09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіа інституцій України та країн Європейського Союзу.
- ПН 10. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з організацією нових медіа установ та інституцій.
- ПН 11. Брати продуктивну участь у розробленні проектів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.
- ПН 12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проекти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

ПН 13. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей.

6. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 34 години аудиторної роботи; 86 годин – самостійної роботи, іспит – 2 години.

7. Статус дисципліни: *вибіркова*.

8. Пререквізити: Курс «Аналітична журналістика» базується на теоретичних знаннях основ журналістики та методів збору інформації й взаємопов'язане з такими дисциплінами, як «Основи журналістики», «Журналістські жанри», «Теорія масової інформації» тощо

9. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		ауд.		сам.
		лк	сем.	
1.	Аналітичні матеріали в жанровій системі та історії журналістики	2	—	10
2.	Жанри аналітичної журналістики: загальний огляд	2	2	10
3.	Сутність і мета аналітичної журналістики	2	—	10
4.	Предметні особливості аналізу в журналістиці	2	2	10
5.	Аналітичний звіт, кореспонденція, інтерв'ю, опитування	2	2	10
6.	Особливості аналізу в кореспонденції	2	2	10
7.	Коментар як жанр журналістики	2	2	10
8.	Журналістська колонка: основи аналізу	2	2	12
9.	Специфіка бесіди, коментаря, анкети, соціологічного резюме. Стаття як жанр аналітичної журналістики	2	—	12
10.	Статистичний аналіз у журналістиці. Моніторинг ЗМІ як основа аналізу	2	2	12
Разом		20	14	86

10. Технічне й програмне забезпечення /обладнання. Програми та сервіси для перевірки оригінальності текстів (Unichek). Ознайомитися із наявними в Академії програмами і сервісами можна: корп. №24: Семенець-Орлова Інна Андріївна.

11. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

12. Зміст дисципліни: курс складається з чотирьох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

- змістовий модуль 1 «Аналітичні методи й жанри журналістики» (лекційні теми 1, 2, семінарські теми 1,2);
- змістовий модуль 2 «Аналітичний спосіб відображення дійсності в журналістиці» (лекційна тема 3,4, семінарські теми 3,4);

- змістовий модуль 3 «Класичні жанри аналітичної журналістики» (лекційна тема 5, 6, 7,8 семінарські теми 5-8).
- змістовий модуль 4 «Інші жанри аналітичної журналістики» (лекційна тема 9,10 семінарські теми 9-10).

15. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Під час вивчення курсу виконуються 8 *самостійних робіт* (завдання до самостійної роботи див.: *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п.7.2*).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали;
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

16. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, міні-контрольну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Максимальна кількість балів – 25 балів.

17. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Іспит.

Складається письмово. Іспит проводиться у формі відповідей на питання екзаменаційного білету за вивченими темами та включає два теоретичних питання та одного ситуаційного. Це застосовується з метою перевірки сформованості конкретних навичок і вмінь з дисципліни «Аналітична журналістика».

Модульний контроль знань здобувачів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати іспиту.

18. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю:

1. Схарактеризуйте особливості аналітичних жанрів у системі жанрів.
2. Визначте функції журналістської аналітики.
3. Роль різних жанротворчих факторів у формуванні аналітичних жанрів.
4. Місце і роль аналітичних жанрів у системі ЗМІ.
5. Загальний огляд аналітичних жанрів у різних типах ЗМІ.
6. Аналітичний звіт: ознаки і стилістика.
7. Дайте аналіз жанрових ознак коментаря.
8. Коментар як один з найпоширеніших аналітичних жанрів.
9. Види коментарів.
10. Дайте класифікацію різновидів коментаря.
11. Схарактеризуйте помилки під час підготовки коментарів.
12. Проаналізуйте понятійно-логічні аргументи як такі.
13. Визнайте специфіку емоційно-образних аргументів.
14. Схарактеризуйте аргументацію в аналітичній журналістиці.
15. Назвіть методи аналізу.
16. Перерахуйте види аналізу.
17. Дайте характеристику експерименту як методу збору інформації.
18. Дайте визначення кореспонденції, назвіть її функції, місце в системі жанрів.
19. Перерахуйте види кореспонденцій і схарактеризуйте процес роботи над ними.
20. Дайте огляд різновидів листів.
21. Схарактеризуйте огляд ЗМІ як форму аналітичної роботи.
22. Розкрийте специфіку статті як жанру журналістики.
23. Схарактеризуйте редакційну та передову статтю.
24. Проаналізуйте публіцистичну статтю.

25. Розкрийте проблемну, рекламну, теоретико-пропагандистську статті.
26. Сформулюйте особливості листа як жанру журналістики.
27. Подайте класифікацію листів.
28. Схарактеризуйте огляд як жанр журналістики.
29. Запропонуйте класифікацію оглядів.
30. Визначте місце огляду на сторінках сучасної преси.
31. Назвіть вимоги до оглядача.
32. Схарактеризуйте рецензію як жанр журналістики.
33. Перерахуйте основні види рецензій.
34. Проаналізуйте мету й структуру рецензії.
35. Розкрийте структуру аналітичних методів у журналістиці.
36. Схарактеризуйте критичні методи.
37. Проаналізуйте оглядові методи.
38. Назвіть методи кореспондування.
39. Схарактеризуйте журналістське розслідування як синтез жанрів.
40. Назвіть композиційні прийоми при написанні аналітичних матеріалів.
41. Проаналізуйте рейтинг як жанр аналітичної журналістики.
42. Схарактеризуйте специфічні риси журналістської аналітики.
43. Назвіть аналітичні періодичні видання України.
44. Проаналізуйте палітру аналітичних жанрів.
45. Назвіть сучасні жанрові тенденції у пресі.
46. Сформулюйте критерії журналістських жанрів.
47. Аналітичне опитування.
48. Соціологічне резюме.
49. Журналістське розслідування.
50. Перспективи розвитку аналітичних жанрів на сучасному етапі.
51. Рецензія: жанрові ознаки, специфіка подання інформації, різновиди.
52. Структурні та тематичні класифікації жанру статті.
53. Стаття в сучасних ЗМІ.
54. Композиція і мова статті.
55. Огляд: становлення жанру статті.
56. Різновиди огляду.
57. Жанрова специфіка огляду.
58. Журналістське розслідування як один з найпродуктивніших жанрів сучасної аналітичної журналістики.
59. Жанрові ознаки розслідування.
60. Композиція і стилістика розслідування. Зв'язок з репортажними формами.

19. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

20. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова)

1. Зенон Дмитровський. Аналітична журналістика: Тексти лекцій. – Львів: Малий видавничий центр факультету журналістики ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 139с. ISBN 978– 617–7065–47–9
2. Вайшенберг З. (2011). Новинна журналістика: навч. посіб. / за загал. ред. В.Ф. Іванова. Київ: Академія Української преси. 262 с.
3. Василенко М.К. (2006). Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: монографія. Київ: Ін-т журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006. 238 с.
4. Гарачковська О.О. (2019). Жанри журналістики в системі друкованих ЗМІ: навч. посібник. Київ: Видавничо-поліграфічна база КНУКіМ. 344 с.
5. Кривошея Г.П. (2004). Журналістика: поняття, терміни. Київ: КиМУ. 202 с.
6. Літературна Україна. 2018. 5 квіт. №13 (5746). С. 5.

Додаткова

1. Гарачковська, О. (2021). Жанрові особливості аналітичної журналістики у контексті становлення сучасного інформаційного простору. Український інформаційний простір, (2(8), 146–154. [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(8\).2021.245866](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(8).2021.245866).
2. Горбань О.О. (2015) «Інформаційна війна проти України та засоби її ведення», Вісник нац. академії держ. управління. Інформаційні технології, вип. 1, с. 136-141.
3. Дьячкова Д.В., Куцевська О.С. (2018). Сучасні жанри інтернетжурналістики. Мас-медіа України на зламі епох: реалії та перспективи розвитку, с. 144-153.
4. Мацишина І.В. (2017). Структура мультимедійного сторітелінгу (на прикладі лонгріду). Кросмедіа: контент, технології, перспективи, с. 149-159.
5. Хворостина О.В. (2017). Трансмедійність контенту. Кросмедіа: контент, технології, перспективи, с. 130-139.
6. Цимбаленко Є.С., Соколова К.О. (2013). Трансформація журналістських жанрів (на прикладі інтернет-медіа). Інформаційне суспільство (17).

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Аналітика в журналістиці як форма специфічного впливу URL: <http://surl.li/pjdbp>
2. Аналітичні жанри журналістики URL: <http://surl.li/pjdce>
3. Культура усного наукового мовлення. URL: http://library.gnpu.edu.ua/books/Scientific%20language/Chapter%206/Part_1.htm

